

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології

До 35-річчя кафедри культурології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**Альманах наукового товариства “Афіна”
кафедри культурології**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної
інтеграції людства у XXI століття”*

15-17 листопада 2006 року

Випуск 5

Заснований в 2000 році

Рівне – 2007

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології: Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у XXI століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

Виткалов В.Г. - **Головний редактор:**
- кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)

Редакційна колегія:

Афанасьєв Ю.Л. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Баканурський А.Г. - доктор мистецтвознавства, професор (Одеса);
Воробйов А.М. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Граб О.В. - кандидат мистецтвознавства, доцент, куратор студентського наукового товариства „Афіна” РДГУ;

Дем’янчук О.Н. - доктор педагогічних наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки;

Жилиук С.І. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Кралуц П.М. - доктор філософських наук, професор НУ „Острозька академія”;
Круль П.Ф. - доктор мистецтвознавства, професор НУ ім.В.Стефаніка (Івано-Франківськ);

Кушнарєнко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор (ХДАК);
Постоловський Р.М. - кандидат історичних наук, професор РДГУ, Заслужений діяч науки і техніки України;

Стоколос Н.Г. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Поніманська Т.І. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Троян С.С. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Уланова С.І. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Швецова-Водка Г.М. - доктор історичних наук, професор РДГУ.

Рецензенти:

Арцишевський Р.А. - доктор філософських наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки ;
Брилін Б.А. - доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Науковий редактор – **проф. Виткалов В.Г.**
Упорядники випуску – **проф. Виткалов В.Г., Граб О.В.**

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 29.12.2005 р.).

Відповідальність за достовірність представленою матеріалу, а також за точність наведених цитат, імен, дат тощо несуть автори. Редакція залишає за собою право корегувати матеріали. Рукописи не рецензуються й авторам не повертаються. Редакція може й не поділяти точку зору авторів.

комунікативної філософії. – К.: Либідь, 1996. – С.68-83.

15. Рікер П. Етика і мораль // Рікер П. Навколо політики. – К.: Дух і Літера, 1995. – С.265-283.
16. Семенов Н. О политической ответственности. – <http://www.nmny.org/pub/050905/respon.html> (31. 10. 2006).
17. Ситниченко Л. Першоджерела комунікативної філософії. – К.: Либідь, 1996. – 174 с.
18. Ingarden R. O odpowiedzialności i jej podstawach ontycznych // Ingarden R. Księieczka o czowieku. – Krakow: Wydawnictwo Literackie, 1989. – С.71-169.

УДК 379.8.,7124”

Виткалов С.В. – ст.ІІІ курсу
факультету ДКМ РДГУ
н.к. – доц., канд. мист-ва **Граб О.В.**

МОЛОДЬ У КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ)

Сучасне українське суспільство ставить перед молодістю людиною розмаїття культурно-духовних, соціальних, політичних, психологічних протиріч та проблем, наявність яких стимулює цю категорію населення країни усіма силами й засобами розібратися із причинами їх виникнення та шляхами подолання. Зрозуміло, що викорінення негативних тенденцій у соціокультурному просторі залишається складним поступальним процесом, який не може відбутися без участі активних, рішучих, освічених осіб. Тому вкрай важливим завданням сьогодні залишається не лише осмислення становища вітчизняної молоді та рівня її особистої культури, але й готовності динамічно реагувати на конкретні явища, що відбуваються у нашій повсякденній практиці.

Актуальністю цієї проблеми переповнені й численні планові та звітні документи відповідних державних установ, статистичні дані соціальних служб, медичних закладів тощо [Результати моніторингового опитування населення України стосовно соціального становища молоді / Український інститут соціальних досліджень; Центр „Соціальний моніторинг”. – К., 2000; Молоді люди, які вживають ін’єкційні наркотики: поінформованість, усвідомлення ризику ВІЛ-інфікування, поведінка. – К.: Представництво ЮНІСЕФ в Україні, Державний центр соціальних служб для молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2001; Протидія епідемії ВІЛ/СНІД у сучасному молодіжному середовищі. – К.: Представництво ЮНІСЕФ в Україні, Державний центр соціальних служб для молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2001; Формування здорового способу життя молоді: стратегія для України. – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2001 та ін.].

Як бачимо, розв’язання проблеми кризи духовності в молодіжному середовищі фактично зрушилося з місця; над ним працюють широкі кола зацікавлених осіб, як теоретиків, так і чималої групи фахівців-практиків на місцях. Зазначену проблематику у своїх працях логічно обґрунтовує низка дослідників, зокрема В. Кулік, Т. Голобуцька, О. Голобуцький [1], О. Балакірева, О. Яременко [2], М. Перепелиця [3], І. Пінчук, С.Толстоухова [4], Х. Чушак [5], І. Гайванович [6], Б. Трегубов [7] та ін.

Ще важливішою постає потреба звернення уваги молоді на все більшу деформацію ціннісних орієнтирів, які в такому разі деморалізують життя суспільства, змінюють гуманістичні ідеали, усталені стандарти стосунків між людьми. Нині політико-правова, моральна наївність, соціальний інфантилізм, маргінальність, а іноді й просто невігластво та невихованість характеризують поведінку чималої кількості молодих осіб. А звідси й прояви наркоманії, алкоголізму, жебрацтва, проституції тощо. Такі антицінності, як гроші, сексуальна розбещеність тощо вже стали домінуючими факторами в житті окремих наших співгромадян. Відтак їх інтелектуальний вакуум поступово заповнюється сірістю і банальністю. Наслідки зазначеного й налаштовують на необхідність боротьби за гармонійний розвиток молоді засобами науки, культури, мистецтва, релігії тощо задля формування у неї відповідних установок, понять, принципів, необхідних для всебічного подальшого розвитку, підготовки до суспільного життя і майбутньої професійної діяльності. Адже лише молоді належить майбутнє. І від того, якою зростає сьогодні ця молодь, залежатиме культурний рівень нашої країни, її становище на міжнародній арені, матеріальний добробут і спокій її громадян.

Відомо, що на межі ХХ-ХХІ століть в Україні відбувся значний розрив між духовністю, освітою, традиціями, що й призвів до глобальної кризи культурних цінностей. Її характерними ознаками визначаємо:

- орієнтацію сучасної молоді на суто матеріальні цінності, нівеляцію духовних інтересів;
- появу маргінальної людини, яка не належить до жодної культури і не визнає загальнолюдських цінностей;
- свідому адаптацію населення до негативних явищ у суспільному житті;
- орієнтація естетичних уподобань молодих осіб на цінності, що нав’язуються ЗМІ;
- відсутність моральних мотивів у поведінці як наслідок несформованості моральної сфери особистості;
- віртуальність свідомості, життя в нереальному світі, що створюється засобами масової комунікації та пересічною міфологізованою свідомістю тощо.

Тож усунення наведених факторів повинно відбуватися, на нашу думку, саме через становлення гуманістичної культури, розвиток творчого потенціалу молоді, оновлення змісту її світогляду. За таких умов реальним стане й особистісне самоусвідомлення кожною індивідуальністю свого духовного потенціалу, вольове, дієве самовизначення в житті, адекватна побудова і виконання своїх соціальних ролей.

На виведення молодіжного середовища із кризової ситуації спрямована й відповідна державна політика, що

фіксується у певних нормативних документах і Програмах. Головними серед них назвемо Закони України „Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” та „Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004-2008 роки”; Постанови Кабінету Міністрів України „Про комплексні заходи Кабінету Міністрів України щодо реалізації державної молодіжної політики в Україні („Молодь України”), „Про стан реалізації державної молодіжної політики”, „Про затвердження Державної програми відпочинку та оздоровлення дітей на період до 2008 року” тощо.

Проте гостро сьогодні постає проблема реалізації ухвалених законодавчих документів у різних регіонах України, де становище й освітньо-культурний рівень цієї молоді суттєво відрізняється. Ці відмінності полягають перш за все у можливості (або неможливості) кожного молодого громадянина здобути вищу освіту (бажано у провідному навчальному закладі), реалізувати свої професійні здібності на відповідних робочих місцях, умінні якісно й цікаво заповнити свій вільний час та ін.

На регіональному рівні вирішення основних проблемних питань стосовно реалізації молодіжної політики країни забезпечують, як правило, відділи у справах сім’ї та молоді при обласних державних адміністраціях. Саме ці структури контролюють увесь процес функціонування системи центрів соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді; на них лягає відповідальність у питанні оздоровлення дітей, забезпечення їм змістовного відпочинку тощо. Ці структури є також провідними в організації інформаційно насиченого дозвілля в регіонах. Вони намагаються й усіляко стимулювати участь молодих осіб у будь-яких організаційно-культурних заходах. І саме вони, на нашу думку, потребують значної фінансової підтримки не лише з боку держави, але й місцевих органів влади, бізнесових структур, засобів масової інформації тощо.

Так, приміром, Рівненська соціальна інфраструктура, якою опікується відділ у справах сім’ї та молоді місцевої ОДА, нараховує 1 обласний, 16 районних, 4 міських, 285 сільських, селищних центрів. Їхня загальна кількість (308 осередків) є найбільшим показником в Україні [8].

В області при цих же відділах працює також 68 підліткових клубів за місцем проживання, у яких функціонують 361 об’єднання, що заохочують до активної творчої діяльності 6091 дітей і підлітків [8, с.1]. Характерно, що із цих 65 одиниць 25 таких клубів знаходяться у сільській місцевості, де, як відомо, ситуація з покращенням соціального рівня життя населення, підвищенням духовних запитів молоді, можливістю останньої реалізуватися творчо є надзвичайно складною. І така ситуація притаманна не тільки Рівненщині.

Для вирішення проблеми працевлаштування та організації вторинної зайнятості молоді тут діє обласний молодіжний центр праці (МЦП), до якого, зокрема впродовж минулого року, звернулися по допомогу 3941 особа, з яких 32% було працевлаштовано. До речі, згідно зі статистичними даними основною категорією молоді, яка звертається за послугами до МЦП, є молоді люди без досвіду роботи (56%), переважну більшість яких становлять випускники навчальних закладів. Щорічна динаміка звернень молоді до МЦП також демонструє постійне збільшення чисельності осіб, які не можуть самостійно працевлаштуватися. Зокрема порівняно із 2004 роком вона зросла на 2579 осіб. Такий показник є невтішним і заслуговує на особливу увагу як керівників організацій, установ, виробництв, так і очільників навчальних закладів усіх рівнів акредитації, де готуються, як бачимо, не зовсім потрібні державі кадри. Або ж питання професійної орієнтації реалізується в цих закладах винятково під час лише вступної кампанії, коли потрібно здійснити лише прийом молодих осіб до закладу, забуваючи про те, що основний акцент у цій діяльності потрібно здійснювати саме під час навчального процесу у самому закладі, що дасть можливість молоді більш цілеспрямовано навчатися і вже під час цього навчання поступово орієнтуватися на обрану професію. Та й контакти МЦП із навчальними закладами, треба думати, повинні бути теж більш тісними й обопільно корисними. Проте продовжимо аналіз діяльності цих регіональних служб.

Дещо кращим у сенсі працевлаштування молоді виявився початок 2006 року, адже тільки впродовж першого кварталу Рівненським обласним молодіжним центром праці було працевлаштовано 164 молоді особи, з яких студентів – 40, випускників навчальних закладів різних рівнів акредитації – 67, безробітної молоді – 57. Із них 14 осіб працевлаштовані на постійне місце роботи, 8 – на перше робоче місце, ще 142 – на тимчасову роботу. Позитивним моментом є також і той, що 57 осіб із зазначених – представники сільської місцевості області. Попередньо МЦП надав також 1234 індивідуальні й колективні інформаційно-консультативні та навчальні послуги, що теж певною мірою допомогло молодим людям у подальшій орієнтації в їх пошуку роботи [8, с.3-4].

Окрім того, у контексті реалізації обласної програми формування здорового способу життя у молодіжному середовищі ще в лютому 2005 року тут створено єдиний в Україні обласний центр організації оздоровлення та формування здорового способу життя дітей та молоді. Головними завданнями його роботи є забезпечення організації, координації та фінансування відпочинку й оздоровлення осіб соціально незахищених категорій, формування якісного дозвілля молоді, пропагування здорового способу життя загалом. І знову ж таки цим відділом лише у поточному році, відповідно до листів голови правління Мінського міського громадського об’єднання українців „Заповіт” та голови Ольштинського відділу Об’єднання українців у Польщі, вирішено питання стосовно оздоровлення дітей українців, які проживають за кордоном, а згодом – і група українських дітей пройшла повний курс реабілітації у сусідній країні. Загалом лише за 2005 рік цим відділом в області було оздоровлено 86440 дітей (48, 5% від їх загальної кількості).

На Рівненщині діє 65 обласних молодіжних і дитячих громадських організацій, з них чимало всеукраїнського рівня, зокрема таких, як:

- молодіжна громадська організація „Федерація сучасної хореографії та вокалу України „Прем’ер Ліга”;
- молодіжна громадська організація „Асоціація КВК України”.

А також окремі регіональні структури:

- Рівненський обласний осередок Всеукраїнської молодіжної організації „Демократичні перетворення в Україні”;
- обласна молодіжна громадська організація „Творче об'єднання „Древлянські джерела”;
- первинна профспілкова організація студентів РДГУ;
- професійна спілка студентів РДГУ „Студентське братство”;
- громадська організація „Центр громадського партнерства”;
- обласна громадська організація „Європейський молодіжний центр”;
- молодіжна громадська організація „Суспільне народження”;
- обласна молодіжна організація „Рівненська округа Пласту НСОУ”;
- Рівненська обласна організація Української спілки ветеранів Афганістану;
- молодіжна громадська організація „Молодіжний бізнес-інкубатор” тощо.

Уже традиційним стало проведення безпосередньо у Рівному численних заходів для дітей і молоді, ініціаторами яких є самі молоді люди. Зокрема це фестиваль естрадних мініатюр „Мій вибір...”, фотоконкурс „Молоде обличчя України”, фестиваль – телевізійний конкурс молодих естрадних виконавців України „Прем'єр Ліга”, фестиваль дитячої поезії „Провесінь”, фестиваль-конкурс молодих виконавців української народної музики „З народного джерела”, а також молодіжні культурно-мистецькі акції й тематичні дискотеки в рамках обласної програми формування здорового способу життя; міжобласний молодіжний фестиваль „Купальська ніч” тощо.

Водночас популярними в області стали й масштабні фестивалі, у яких молодь бере участь і як організатор, і як учасник. Зокрема згадаємо у цьому зв'язку міжнародний молодіжний фестиваль традиційної народної культури „Древлянські джерела”, всеукраїнський молодіжний еколого-мистецький фестиваль „Біле озеро”, міжнародний фестиваль студентських театрів естрадних мініатюр „Шалантух”, міжнародний студентський фестиваль акустичної музики „Я і гітара”, що, до речі, традиційно проводиться у стінах Рівненського державного гуманітарного університету не один рік; відкритий обласний чемпіонат серед команд КВК.

Усі вище перераховані заходи реалізуються у контексті низки розпоряджень голови облдержадміністрації, а саме: „Про затвердження Програми підтримки молоді в області на 2004–2008 роки”, „Про обласну програму підтримки жінок на 2005–2006 роки” та „Про обласну програму відпочинку та оздоровлення дітей на період до 2008 року” тощо.

Таким чином, перспективу в суспільному становищі й культурному розвитку вітчизняної молоді загалом та на регіональному рівні зокрема можна, на нашу думку, сформулювати завдяки:

- обов'язковому наданню першого робочого місця молодим людям;
- розширенню можливостей працевлаштування молоді, особливо студентів, під час навчання;
- зменшенню номенклатури спеціальностей у ВНЗ (або розширенню цієї ж номенклатури в подальшій соціальній практиці), що дасть можливість молодим людям більш зацікавлено навчатися;
- збільшенню стипендії, заробітної плати до такого рівня, щоб молода людина почувала себе незалежно, відносно захищено по завершенню навчання у ВНЗ.

Життя поставить перед нами й інші проблеми, але вирішення хоча б перерахованих вище дасть можливість самій молоді повірити у її потрібність державі, а отже, навчатися і працювати більш цілеспрямовано.

Джерельні приписи

1. Кулік В., Голубицька Т., Голубицький О. Молода Україна: сучасний організований молодіжний рух та неформальна ініціатива: Дослідження. – К., 2000.
2. Балакірева О., Яременко О. Молодь України у дзеркалі соціології / Заг. ред. О. М. Балакіревої і О. О. Яременка. – К., 2001.
3. Перепелиця М. Державна молодіжна політика в Україні (регіональний аспект). – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2001.
4. Пінчук І. М., Толстоухова С.В. Сучасні тенденції соціально-правової освіти молоді / За ред. І. М. Пінчук, С.В. Толстоухової. – К.: УДЦССМ, 2000.
5. Чушак Х. „Учення – світло, а неучені – тьма”, або Полярна ніч по-українськи і методи боротьби з нею // Молода нація: альманах. – К.: Смолоскип, 2000. – С.138-150.
6. Гайванович І. Молодіжний рух України: тенденції і перспективи розвитку // Молода нація: альманах... – С.115-122.
7. Трегубов Б. Свободное время молодежи: сущность, типология, управление. – Спб., 1991.
8. Про діяльність відділу у справах сім'ї та молоді Рівненської облдержадміністрації // Поточний архів Рівненської ОДА за 2006 рік (вересень). – 5 с.

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО РЕКТОРА	3
<i>Виткалов В.Г., Граб О.В.</i> МОЛОДЬ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДРУГОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОЛОДІ І ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДСТВА У ХХІ СТОЛІТТЯ”	4
РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ГЕНЕЗИ КУЛЬТУРИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Шевчук М.В.</i> УКРАЇНСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ЄДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ІНТЕЛЕКТУ: ДОСВІД ДЛЯ МОЛОДОЇ ГЕНЕРАЦІЇ	7
<i>Корольчук О. І.</i> МОРАЛЬНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	9
<i>Возна Т.О.</i> ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРНОГО РІВНЯ МОЛОДІ.....	10
<i>Кутузова Г.</i> АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	13
<i>Перець О.М.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	15
<i>Терновенко Д.С.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ (на прикладі студентської молоді ЛНПУ ім. Т.Шевченка).....	18
<i>Потапчук Т.В.</i> МОРАЛЬНО-ДУХОВНІ ЦІННОСТІ І ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ УСТАНОВОК СТАРШОКЛАСНИКІВ	21
<i>Пузиченко Т.</i> ГУРТКИ, ТВОРЧІ ОБ'ЄДНАННЯ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК СФЕРА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	23
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	27
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ.....	30
<i>Семенович О.Л.</i> ІСТОРІОГРАФІЯ ДАВНЬОРУСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВОЛИНИ.....	33
<i>Шевчук О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З МОЛОДДЮ У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ РІВНЕНСЬКОЇ „ПРОСВІТИ”	37
РОЗДІЛ ІІ. ДИНАМІКА КУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	
<i>Шевчук К.С.</i> ЕТИЧНИЙ ВИМІР ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	39
<i>Виткалов С.В.</i> МОЛОДЬ У КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (регіональний аспект)	44
<i>Кузьмук О.М.</i> НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ТВОРЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА	46
<i>М'якота І.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ.....	48
<i>Шуба А.І.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РІВНЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ УТВЕРДЖЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ	51
<i>Кучина Н.І.</i> СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ВИДАВНИЦТВА В УКРАЇНІ	54
<i>Швая Д.В.</i> ПРОБЛЕМА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	58
<i>Війтович Г. В.</i> ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	

СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	60
<i>Гумен Ю.В.</i> ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ І СУЧАСНА СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ	62
<i>Марчук Ю. М.</i> МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ФІЛЬТРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	64
<i>Кравченко Т.В.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ.....	67
<i>Вакульчук М.В.</i> МАЙСТЕРНІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	69
<i>Старенька О.О.</i> ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ (на прикладі художньо-педагогічного факультету РДГУ).....	73
<i>Шеретюк Р.М.</i> РЕЛІГІЙНИЙ ФАКТОР У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	74
<i>Куліда К.М.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	76
<i>Пшебільська Л.Г.</i> ТЕНДЕНЦІЇ В ЗМІНАХ СТРУКТУРИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	78
<i>Хоменко О. В.</i> ЗАПИТИ І ПОТРЕБИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (на матеріалах РІС КСУ)	80
<i>Савич К.</i> СЛЕНГ ЯК СКЛАДОВА МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ.....	82
<i>Карпович К.П.</i> САКРАЛЬНА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА У КОНТЕКСТІ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.....	84
<i>Загаєвська О.</i> ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	86
<i>Ковальчук Л.М.</i> ХРИСТІЯНСЬКА МОРАЛЬ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	89
<i>Миркевич О.В.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РУХІВ.....	91
<i>Кузіч Р.С.</i> МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ КУЛЬТУРИ.....	93
<i>Гончаров А.О.</i> УПА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	96
<i>Перебийнос С.І.</i> КОМУНІКАТИВНІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗНАЙОМСТВА (на матеріалах РІС КСУ)	98
<i>Заладовська О. В.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЮБ: ПОГЛЯД МОЛОДІ.....	100
<i>Бондарчук А.Я.</i> ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ СІМЕЙНИХ ВЗАЄМИН.....	102
<i>Заладовська О.В.</i> ГЕНДЕРНА СТРУКТУРА СІМ'Ї: СОЦІАЛЬНО-Педагогічний АСПЕКТ.....	104
<i>Коберська Т.М.</i> САМОРОЗВИТОК І САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ.....	106
<i>Левенець М., Старенька О.</i> ЛІДЕРСТВО ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ САМОСТВЕРДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	108
<i>Чаус Ю.А.</i> ОБРАЗ РЕЛІГІЙНОСТІ В СТУДЕНТСЬКІЙ СУБКУЛЬТУРІ.....	111

РОЗДІЛ III. ХУДОЖНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ

<i>Деркач М.В.</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ СЕМІОТИКИ ТА ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОЇ ЕСТЕТИКИ	113
<i>Гнатюк В.</i> ОБРАЗ РЕЦИПІЕНТА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ В АВТОРСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі класицизму і бароко).....	115
<i>Кошова І. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ СВІТСЬКОГО ПОРТРЕТА ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ БАРОКО У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЕННЯ.....	118
<i>Макотера А.В.</i> РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ НА ПРИКЛАДІ РОЗГЛЯДУ ПОРТРЕТНОГО ЖИВОПИСУ УКРАЇНИ ХVІІІ-ХІХ ст.....	120
<i>Бєдакова С.В.</i> ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ЗДОБУТКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРАЗЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ.....	123
<i>Бєлова О. С.</i> НЕОБАРОКО В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ 1920-х рр.....	126
<i>Бєлова О. С.</i> КОНЦЕПЦІЯ ДУХОВНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ОСОБИСТОСТІ: УРОКИ ІСТОРІЇ (на прикладі діяльності українського театру Л. Курбаса).....	128
<i>Шепелева І.А.</i> РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО АНДЕГРАУНДУ В ПОШУКУ ДУХОВНОЇ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	131
<i>Парфенюк В.І.</i> ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ Й ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДІ (на прикладі історичного роману Р.Іваничука „Мальви”).....	137
<i>Купець Л.М.</i> ПРОЗОВА ТВОРЧІСТЬ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА ЯК ФЕНОМЕН ПОСТМОДЕРНУ.....	140
<i>Дацик М.В., Левенець М.В.</i> МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРАКТИКИ: ДО ПИТАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	143
<i>Шемуровська О., Черуха А.А.</i> ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ	146
<i>Федоришин М.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ КОЛЯДНИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ФЕСТИВАЛІВ, СВЯТ ТА КОНКУРСІВ НА ВОЛИНІ. 149	
<i>Радковська Л.М.</i> ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНА ТА ВИХОВНА РОЛЬ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ.....	151
<i>Соловійов В.А.</i> ПСИХОЛОГО-ЕМОЦІЙНИЙ ЕФЕКТ СПРИЙМАННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ	154
<i>Довбенчук О.І.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА КРАСЗНАВЧОМУ МАТЕРІАЛІ	157
<i>Глухенький М.Ф.</i> ВИВЧЕННЯ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ’ЯЗКІВ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ- ІМПРЕСІОНІСТІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ПРОЦЕСІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	159
<i>Власюк Г.І.</i> МУЗЕЄФІКАЦІЯ ЗАМКОВИХ КОМПЛЕКСІВ У КОНТЕКСТІ ВІДРОДЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНИ.....	161
<i>Глушук О.Г.</i> АМАТОРСТВО ЯК СФЕРА РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ	165
<i>Швець Л.В.</i> ТРАДИЦІЇ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	167
<i>Помогалова К.В., Аксьонова І.О.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ (на прикладі Студентського Центру моди Брянківського технолого-економічного технікуму Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка).....	170
<i>Крайлюк Л.В.</i> ТВОРЧА СПАДЩИНА НІЛА ХАСЕВИЧА У СИСТЕМІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

*Альманах наукового товариства “Афіна” кафедри культурології
Рівненського державного гуманітарного університету*

Випуск 5

Наукове редагування – *проф. Виткалов В.Г.*
Комп’ютерна верстка та макет – *Кравчук В.Ю.*
Упорядкування і коректура – *Виткалов В.Г., Граб О.В.*
Редактор – *Парфенюк В.І.*
Відповідальна за випуск – *Виткалов В.Г.*

Здано до набору 10.12.2005. Підписано до друку 20.02.2006.
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. арк. 21. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології. Тел. 8 (0362) 22-20-32

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології:
Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і
перспективи культурної інтеграції людства у ХХІ століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

**ББК 71.0
УДК 168.522**